

30/6/2010

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ & ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
Γ. Γ. ΕΜΠΟΡΙΟΥ-Γ.Γ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Αθήνα, 30/06/2010

Αριθ. Πρωτ.: Β13-583

Ταχ. Δ/ση : Πλ. Κάνιγγος
Ταχ. Κώδικας : 101 81
Πληροφορίες : Κων/να Παπακώστα
ΤΗΛ. : 210 3837150
Email: gemporiou@gge.gr
FAX : 210 3837843

ΠΡΟΣ :
Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα: Ερωτήσεων (2)

ΚΟΙΝ.:
-Υπουργείο
1. Οικονομικών.
Γρ. κ. Υπουργού
-Βουλευτή κ.
1. Ν. Νικολόπουλο.

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην Ερώτηση του Βουλευτή κ. Ν. Νικολόπουλου.

Σχετ.: Ερώτηση 9938/11-05-2010.

Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Ν. Νικολόπουλος, με θέμα : **«Τεράστια ακρίβεια και δυσβάσταχτο κόστος ζωής»**, και κατά το μέρος που τα διαλαμβανόμενα σε αυτή εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Γ.Γ. Εμπορίου – Γ.Γ. Καταναλωτή, σας γνωστοποιούμε τα ακόλουθα :

- Η αύξηση του πληθωρισμού κατά 5,4% οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης (αλκοόλ και τσιγάρα, καύσιμα) και του Φ.Π.Α.
- Οι αυξήσεις αυτές προήλθαν κυρίως από την κατηγορία των πετρελαιοειδών και έμμεσα από τις μεταφορές καθώς και από τα αλκοολούχα και τα καπνικά.
- Παρά την αύξηση του Φ.Π.Α. η μεταβολή στις τιμές των προϊόντων συγκρατήθηκε.
- Αρκετές κατηγορίες παρουσιάζουν μείωση, όπως η διατροφή και τα μη αλκοολούχα ποτά τα νωπά και αγροτικά.

Οι στρεβλώσεις και τα προβλήματα της αγοράς εντοπίζονται στην έντονη ολιγοπωλιακή διάρθρωση κλάδων, στο μικρό μέγεθος της αγοράς και τη διαχρονική, στα προβλήματα αδειοδότησης, καθώς και στην υπερβολική χρήση προωθητικών ενεργειών (π.χ. εκπτώσεις, δώρα κλπ) που δεν εξασφαλίζουν την απεικόνιση της «καθαρής» τιμής στο ράφι.

Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη οι ακόλουθες παρεμβάσεις του ΥΠΟΙΑΝ, σε συνεργασία, όπου αυτό απαιτείται, με συναρμόδια Υπουργεία:

- Ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο 2009 και τέθηκε σε λειτουργία το Παρατηρητήριο Τιμών. Περιλαμβάνονται ήδη 1000 προϊόντα σε εκατοντάδες σημεία πώλησης,

- Αναθεωρήθηκε το θεσμικό πλαίσιο για την Τιμολόγηση Φαρμακευτικών προϊόντων και δημοσιεύθηκε ήδη (3/4/2010) η Αγορανομική Διάταξη για τη μεσοσταθμική μείωση τιμών φαρμάκων κατά 21%,

- Επιβλήθηκε πλαφόν στις τιμές υγρών καυσίμων σε συγκεκριμένες περιοχές της χώρας (Μαρ. - Απρ. 2010), με παράλληλη εντατικοποίηση των ελέγχων και επιβολή προστίμων,

- Τέθηκε πρόσφατα σε εφαρμογή το θεσμικό πλαίσιο για τον έλεγχο των ενδοομιλικών συναλλαγών,

- Ψηφίστηκε από τη Βουλή η τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου που διέπει την καταγγελία εμπορικών μισθώσεων (τροπ. ΠΔ 34/95 Μάιος 2010)

- Ενισχύεται η προστασία των καταναλωτών, με μέτρα για διασφάλιση διαφανούς ενημέρωσης και την ισχυροποίηση της διαπραγματευτικής τους ικανότητας (τροπ. Ν. 2251/94, Μάιος 2010),

- Δημιουργείται το θεσμικό πλαίσιο, με την τροποποίηση του νόμου 2251/94, ως τον τέλος Ιουνίου, για τη διευκόλυνση της αξίωσης αποζημιώσεων για τις παραβιάσεις της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας,

- Διασφαλίστηκε η προστασία του οικογενειακού εισοδήματος, με το πάγωμα των διδάκτρων των Ιδιωτικών Εκπαιδευτηρίων.

Εντατικοποιήθηκαν οι έλεγχοι από τις αρχές του 2010 μέχρι και σήμερα η Ειδική Υπηρεσία Εποπτείας Αγοράς, έχει επιβάλλει πρόστιμα συνολικού ύψους 960.000€, ενώ για αγορανομικές παραβάσεις που έχουν καταγραφεί το τελευταίο διάστημα θα επιβληθούν πρόστιμα συνολικού ύψους 1.600.000€. Αντίστοιχα η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή έχει επιβάλλει σε 31 Επιχειρήσεις, συνολικά πρόστιμα ύψους 1.017.000€, για παράβαση του Νόμου περί Προστασίας του Καταναλωτή.

Η δέσμη μέτρων που προωθείται το αμέσως προσεχές διάστημα, περιλαμβάνει:

- Την αντικειμενικοποίηση των όρων και παροχών για την πρόσβαση στο ράφι, (Ιούλιος 2010)

- Την εισαγωγή στο δίκαιο της χώρας για πρώτη φορά της διεκδίκησης αποζημιώσεων από τους θιγόμενους από παραβιάσεις της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας (private enforcement) (Ιουνίου 2010)

- Τη δημοσίευση της Αγορανομικής διάταξης για τη διαφάνεια στις συναλλαγές προμηθευτών – λιανεμπόρων, εντός του Ιουνίου 2010,

- Την αναθεώρηση του αντιμονοπωλιακού νόμου και του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας της Επιτροπής Ανταγωνισμού,

- Τη σύσταση Αντιμονοπωλιακής Υπηρεσίας στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου.

- Την απελευθέρωση των υπηρεσιών, με άνοιγμα των «κλειστών» επαγγελματών,

- Τον εκσυγχρονισμό των όρων λειτουργίας των κεντρικών αγορών.

Σε συνέχεια των ανωτέρω σας γνωστοποιούμε ότι από το 1992 και μετά, σύμφωνα με την Α.Δ. 16/92, οι τιμές πώλησης στο σύνολο σχεδόν των τροφίμων και ποτών διαμορφώνονται ελεύθερα, με βάση την προσφορά, ζήτηση και τους κανόνες του υγιούς ανταγωνισμού, σε όλα τα στάδια εμπορίας τους (βιομηχανία, βιοτεχνία, εισαγωγέας, χονδρέμπορος, λιανοπωλητής), με μόνη εξαίρεση τα οπωρολαχανικά, και τις παιδικές τροφές, των οποίων οι τιμές τελούν ακόμα υπό το καθεστώς των ελεγχόμενων ειδών.

Το γεγονός ότι οι τιμές διαμορφώνονται ελεύθερα, δε σημαίνει ότι δεν υφίσταται μηχανισμός ελέγχου αυτών, αφού ισχύει το αυστηρό νομικό πλαίσιο του Ν. 703/77 «Περί προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, που εφαρμόζεται από την αρμόδια Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Επίσης, ο ανταγωνισμός υπαγορεύει στον καταναλωτή την ανάγκη όπως, για την προστασία του και διασφάλιση των οικονομικών του συμφερόντων, ερευνά την αγορά, για επιλογή των προϊόντων της αρεσκείας του και στις συμφέρουσες γι' αυτόν τιμές.

Από την 18-06-2008 ισχύει ο ν. 3668/08 «Αναθεώρηση των διατάξεων περί κυρώσεων του ν.δ. 136/1946 «Περί Αγορανομικού Κώδικα» και άλλες διατάξεις, όπου σύμφωνα με αυτόν ορισμένα βασικά αδικήματα του Αγορανομικού Κώδικα τιμωρούνται πλέον επί το αυστηρότερο και ακόμη σε ορισμένα αδικήματα, μέσω της αποποινικοποίησης τους καταργούνται προγενέστερες χρονοβόρες διαδικασίες των ποινικών δικαστηρίων και επισπεύδονται οι διαδικασίες επιβολής των χρηματικών προστίμων.

Ο έλεγχος για την εφαρμογή των διατάξεων του Αγορανομικού Κώδικα και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού ισχυουσών Αγορανομικών Διατάξεων εντάσσεται μέσα στα ημερήσια καθήκοντα των Αρχών που ασκούν αγορανομικούς ελέγχους και όπου διαπιστώνονται παραβάσεις από τους υπόχρεους εφαρμογής των διατάξεων αυτών κινούνται οι διαδικασίες εφαρμογής των νομίμων κατά των παραβατών.

Σχετικά με τις τιμές στον τομέα παροχής υπηρεσιών σας γνωστοποιούμε ότι αυτές διαμορφώνονται ελεύθερα βάσει των κανόνων του υγιούς ανταγωνισμού και αρμόδια για τη διεξαγωγή ελέγχων για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής της κείμενης νομοθεσίας είναι η Ειδική Υπηρεσία Εποπτείας Αγοράς.

Όσον αφορά στις τιμές των υγρών καυσίμων σας γνωρίζουμε ότι, με κοινή Υπουργική απόφαση, που υπεγράφη την 23-03-2010 από τον Υπουργό Οικονομικών, την Υπουργό Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και τον Υφυπουργό Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κ. Γιάννη Μανιάτη, η οποία έχει τεθεί σε ισχύ από την 24/03/2010, ορίζεται ανώτατη τιμή πώλησης στους καταναλωτές (Α.Τ.Κ) για ορισμένα πετρελαιοειδή προϊόντα, σε συνολικά οκτώ (8) Νομούς της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη και την υπ' αρ. 610/19.03.2010 γνωμοδότηση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας.

Επιπλέον επισημαίνεται ότι, από το 1992 (Ν. 2008) οι τιμές των πετρελαιοειδών προϊόντων διαμορφώνονται ελεύθερα σε όλα τα στάδια διακίνησης και εμπορίας ανάλογα με την προσφορά και τη ζήτηση, στις δε περιπτώσεις καταγγελιών για αισχροκέρδεια εκ μέρους των καταναλωτών αρμόδια είναι τα πολιτικά δικαστήρια σύμφωνα με το άρθρο 405 του Ποινικού Κώδικα.

Η πορεία της λιανικής τιμής ενός προϊόντος (δηλ. **της τιμής στην αντλία** του πρατηρίου) καθορίζεται κατά το μεγαλύτερο μέρος από την πορεία της διεθνούς τιμής του αντίστοιχου προϊόντος.

Η διεθνής αυτή τιμή καθορίζεται χρηματιστηριακά κάθε μέρα από τις πράξεις αγοράς και πώλησης προϊόντων και συμβολαίων, όπως γίνεται και για τα υπόλοιπα προϊόντα που αποτελούν είδος χρηματιστηριακής συναλλαγής, και συνιστά την τιμή αναφοράς και για τις εκτός χρηματιστηρίου αγοραπωλησίες καυσίμων.

Οι διεθνείς τιμές αποτελούν σχεδόν πάντοτε το σημείο αναφοράς των συμβολαίων αγοράς καυσίμων μεταξύ Διυλιστηρίων και πελατών τους.

Η εκάστοτε τιμή πώλησης του Διυλιστηρίου δηλαδή καθορίζεται με βάση τις διεθνείς τιμές και τις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Οι τιμές στις οποίες πωλούν τα Ελληνικά διυλιστήρια βασίζονται στις τιμές Platts για την Μεσόγειο. Στις ίδιες τιμές (με προσαρμογές μεταφορικού κόστους) συναλλάσσονται όλα τα διυλιστήρια της ευρύτερης περιοχής Μεσογείου με τους πελάτες τους, τις εταιρείες λιανικής εμπορίας.

Για τη διαμόρφωση της τελικής τιμής 'εκ Διυλιστηρίου' χρησιμοποιείται φόρμουλα η οποία λαμβάνει υπόψη τις τελευταίες 4 τιμές Platts, διορθώνει για το κόστος αποθήκευσης και μετατρέπει την τιμή από δολάρια σε ευρώ και από ανά τόνο σε ανά κυβικό για τα καύσιμα κίνησης.

Στην τιμή Διυλιστηρίου δηλαδή περιλαμβάνεται μία προσαύξηση (premium) που χρεώνουν τα Διυλιστήρια τις εταιρείες εμπορίας και τους μεγάλους τελικούς καταναλωτές που αιτιολογείται ως κόστος αποθήκευσης, τήρησης αποθεμάτων ασφαλείας και χρηματοοικονομικό.

Το τελευταίο εξάμηνο λόγω εξωγενών παραγόντων παρατηρήθηκε αύξηση στις τιμές Διυλιστηρίου κατά 21%. Συγκεκριμένα, εξαιτίας της αύξησης των διεθνών τιμών

πετρελαίου και των μεταβολών στη συναλλαγματική ισοτιμία Δολαρίου-Ευρώ, η τιμή του λίτρου από 38 λεπτά στις 29/10/2009 έφτασε τα 44 λεπτά στις 28/5/2010.

Επίσης λόγω της αύξησης του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης και του ΦΠΑ, η λιανική τιμή επιβαρύνθηκε περίπου με 35 λεπτά το λίτρο.

Ενώ στις 8/1/2010 η μέση λιανική τιμή πώλησης του λίτρου στην επικράτεια ήταν €1,10 στις 28/5/2010 διαμορφώθηκε €1,504 παρουσιάζοντας αύξηση 40 λεπτών το λίτρο.

Σχετικά με τον έλεγχο για την αύξηση των τιμών των καυσίμων μετά την αναπροσαρμογή του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στις 09-02-2010 σας γνωρίζουμε ότι:

Από τη Διεύθυνση Ελέγχων της Υπηρεσίας Εποπτείας της Αγοράς (ΥΠ.Ε.Α.), διενεργήθηκαν άμεσα έλεγχοι στα πρατήρια πώλησης καυσίμων του Ν. Αττικής και εξακολουθούν να διενεργούνται.

Ακόμη εκδόθηκε από τις 11-02-2010 σχετική εγκύκλιος προς όλες τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας για άμεσους ελέγχους στις λιανικές τιμές πώλησης των καυσίμων της περιοχής ευθύνης τους προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υπάρχει αύξηση στο περιθώριο μικτού κέρδους των πρατηριούχων, πέραν του πρόσθετου κόστους του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης.

Από τους ανωτέρω ελέγχους και με βάση τα στοιχεία που η Διεύθυνση Ελέγχων διαθέτει, προκύπτει ότι οι αυξήσεις στις λιανικές τιμές της βενζίνης και του πετρελαίου κίνησης - εκτός ελαχίστων περιπτώσεων - οφείλονται στην αναπροσαρμογή του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης και στην αύξηση της τιμής διυλιστηρίου (λόγω διεθνών τιμών και συναλλαγματικής ισοτιμίας ευρώ/δολαρίου).

Οι έλεγχοι εξακολουθούν να γίνονται, τα αποτελέσματα των οποίων εκτιμώνται καθημερινά.

Με την Α.Δ. 13/08-10-2008 όπως τροποποιήθηκε με την Α.Δ. 4/18-03-09 προβλέπεται η ύπαρξη Παρατηρητηρίου των λιανικών τιμών των υγρών καυσίμων των πρατηρίων, το οποίο φέρνει διαφάνεια στην αγορά καυσίμων σε επίπεδο λιανικής.

Επισημαίνεται ότι, μέχρι μέσα Μαρτίου γινόταν διαπραγμάτευση με τον κλάδο των πρατηριούχων υγρών καυσίμων για την εφαρμογή της διάταξης για τη γνωστοποίηση των τιμών λιανικής πώλησης στο Παρατηρητήριο Τιμών Υγρών Καυσίμων (fuelprices). Η διαπραγμάτευση αυτή είχε θετική κατάληξη αφού συμφώνησαν η Πανελλήνια Ομοσπονδία Πρατηριούχων Εμπόρων Καυσίμων (ΠΟΠΕΚ) αλλά και η Ομοσπονδία Βενζινοπωλών Ελλάδος (ΟΒΕ).

Από μέσα Μαρτίου και μετά απεστάλησαν στα πρατήρια όλης της χώρας οι κωδικοί πρόσβασης, με στόχο το επόμενο διάστημα να ενταχθούν στο παρατηρητήριο το σύνολο των πρατηρίων και οι καταναλωτές να μπορούν να επιλέγουν το φθηνότερο πρατήριο της περιοχής τους.

Να τονισθεί στο σημείο αυτό ότι, ενώ στις αρχές του έτους δήλωναν στην ιστοσελίδα www.fuelprices.gr τιμές μόνο 300 πρατήρια υγρών καυσίμων τώρα πια τα πρατήρια που δηλώνουν τιμές φτάνουν τα 3.200.

Επιπλέον η Πολιτική Ηγεσία του Υπουργείου μας, με συναντήσεις τόσο με τον Σύνδεσμο των Εταιρειών Εμπορίας Πετρελαιοειδών, όσο και με την Ομοσπονδία και Ενώσεις των βενζινοπωλών, έλαβε την διαβεβαίωση ότι θα μεριμνήσουν, ώστε τα μέλη τους, να μη προβούν σε περαιτέρω αυξήσεις των τιμών πέραν της αύξησης του Ε.Φ.Κ.

Ακόμη, συστήνεται ομάδα εργασίας για τη μελέτη του πορίσματος της Επιτροπής Ανταγωνισμού σχετικά με τις δομικές στρεβλώσεις της αγοράς των πετρελαιοειδών και την υποβολή προτάσεων για αντίστοιχες νομοθετικές ρυθμίσεις.

Επισημαίνεται ότι για την αντιμετώπιση των ελλειμμάτων λειτουργίας του υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά υγρών καυσίμων, τα Υπουργεία Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής συμφώνησαν να αναλάβουν άμεσα πρωτοβουλίες για τα ακόλουθα θέματα :

1. Θέσπιση, πέραν των ποινικών, και διοικητικών κυρώσεων (χρηματικά πρόστιμα) για την μη υποβολή στοιχείων από πρατήρια υγρών καυσίμων στο Παρατηρητήριο Τιμών Καυσίμων.

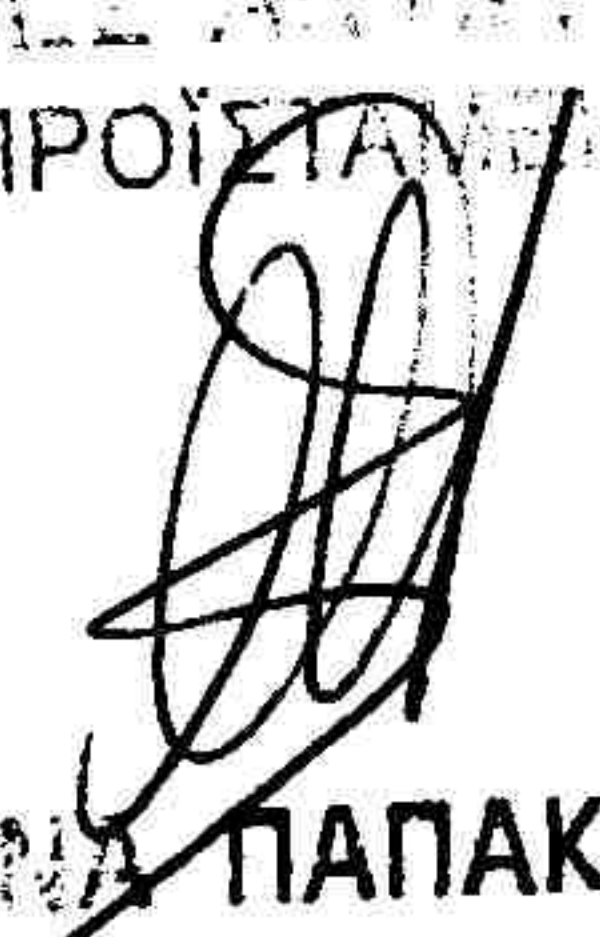
2. Δημιουργία και παρακολούθηση μητρώου Πρατηρίων Υγρών Καυσίμων.
3. Δημιουργία βάσης δεδομένων παρακολούθησης της εξέλιξης της χρηματιστηριακής τιμής του πετρελαίου και της τιμής διυλιστηρίου και ενημέρωση της ΓΓ Εμπορίου για τις χονδρικές τιμές πώλησης των καυσίμων.
4. Ρύθμιση για τη βελτίωση του μηχανισμού εποπτείας αποθεμάτων καυσίμων ασφαλείας.
5. Συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, με σκοπό την αναθεώρηση των συμβάσεων των πρατηρίων (ΣΕΑ) με το Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας και τους διαχειριστές των κλειστών αυτοκινητοδρόμων.
6. Εγκατάσταση ειδικών ηλεκτρονικών πινάκων σε κλειστούς αυτοκινητοδρόμους για την ενημέρωση των οδηγών για την φθηνότερη λιανική τιμή πώλησης των υγρών καυσίμων, καθώς και δημιουργία ανάλογων υπηρεσιών SMS σε συνεργασία με τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας.
7. Διευθέτηση της χρονίζουσας εκκρεμότητας, αναφορικά με την λειτουργία των αυτόματων αντλιών υγρών καυσίμων.
8. Ενίσχυση δράσεων για την ενημέρωση των καταναλωτών σε θέματα κριτηρίων επιλογής πρατηρίων πώλησης υγρών καυσίμων.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω υπουργεία, θα ακολουθήσουν και άλλες πρωτοβουλίες, μετά από αναμενόμενα πορίσματα και προτάσεις μέτρων της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΛΟΥΚΑ Τ. ΚΑΤΣΕΛΗ

Ε. Δ.
Γραφείο κας Υπουργού
Υπόψη κας Όλ. Γουμπούρου

ΛΟΓΙΣΤΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η ΠΡΟΪΣΤΑΝΕΥΗ

ΚΟΙΝ/ΝΑ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ